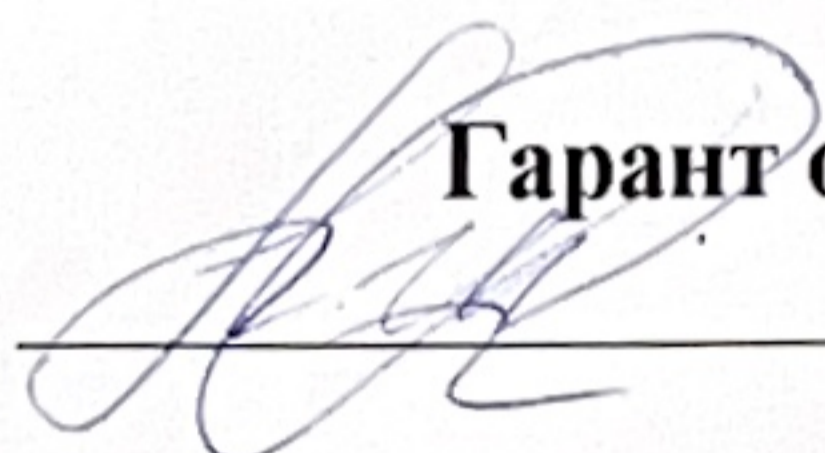

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
Олена Жарун

«05» 05 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРОШІ ТА КРЕДИТ»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07-«Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076- «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Факультет: економіки і підприємництва

Умань-2024

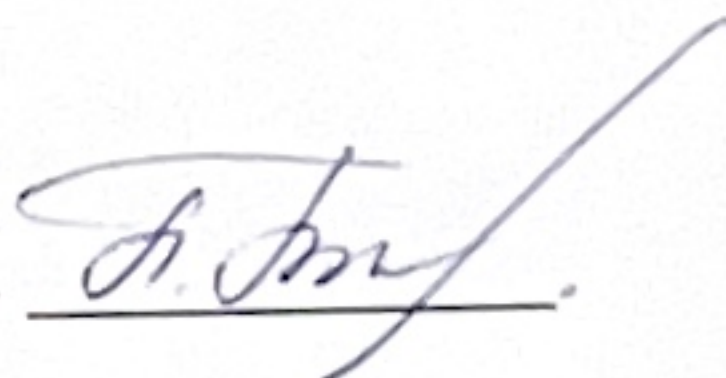
Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності: -076 - 076 «Підприємництво та торгівля» Умань: Уманський НУС, 2024.-30с.

Розробник робочої програми:

к.е.н., доцент Сергій КОЛОТУХА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

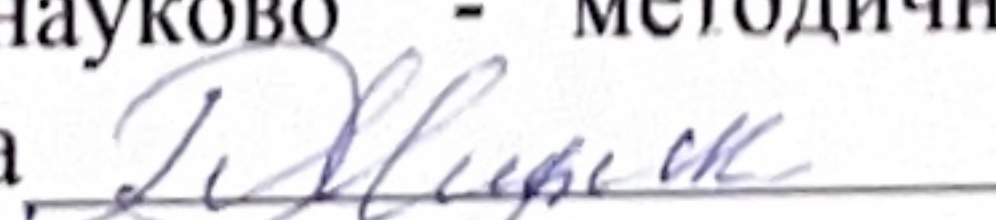
Протокол № 1 від «07» серпня _____ 2024 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор Олена ПРОКОПЧУК

«07» _____ серпня _____ 2024 року

Схвалено науково - методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня _____ 2024 р.

Голова науково - методичної комісії факультету економіки і підприємництва Руслан Мудрак

«08» _____ серпня _____ 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми.	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 07-«Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модуль – 1	Спеціальність: 076- «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2 - й	2-й
Тем 12		Семестр	
Індивідуальне науково - дослідне завдання - реферат та по бажанню наукові статті і тези доповідей, для студентів заочної форми навчання - обов'язкова контрольна робота. * (назва)			
Загальна кількість годин – 120		3 - й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4, самостійної роботи студента- 5.	Освітній рівень: бакалавр Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Business. Trade and Exchange Activities	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Індивідуальні заняття	
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Гроші та кредит» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076-«Підприємництво та торгівля» галузі знань 07-«Управління та адміністрування»

Мета курсу (інтегральні компетентності): підготовка фахівців з економічного профілю, які б володіли теоретичними основами державної монетарної політики держави, опанування ними принципів функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіли методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

Завдання курсу:

- Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в

- Здатність опановувати, усвідомлювати та аналізувати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

- Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для виявлення критеріїв грошового обігу функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

- Здатність використовувати механізми функціонування грошей в ринковій економіці та принципів кредитування, а також володіння методами аналізу й оцінки грошової та кредитної політики в Україні.

Предметом дисципліни є детальна характеристика базових категорій теорії грошей і кредиту, яка необхідна для переходу до конкретних проблем розвитку грошово-кредитної системи в сучасних умовах.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: Історія економіки та економічної думки, Політична економіка, Мікроекономіка

Вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076-«Підприємництво та торгівля» галузі знань 07-«Управління та адміністрування» (табл. 1).

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
		ПРН 11	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
		ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 8	Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій та торговельній діяльності.	ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
		ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
		ПРН 11	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

		ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
--	--	---------------	---

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Гроші та кредит», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Гроші та кредит»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	сутності економічних категорій «гроші», «кредит», «грошова система», «інфляція», «грошові реформи», «валюта» та ін.;	лекція, практичне заняття, дискусія, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	наукових теорій походження грошей;		
1.3	критичне осмислення основних принципів побудови грошових систем;		
1.4	інструментарію подолання інфляційних процесів;		
1.5	сутності параметрів і факторів впливу монетарної політики на рівень економічного розвитку держави.		
2	Уміння/навички:		
2.1	аналізувати ринкові тенденції та прогнозувати зміни, що можуть вплинути на фінансову стійкість країни;	лекція, практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій, кейс-метод, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, складання тематичних флеш-карт, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	розрізняти між різними типами грошових систем і розробляти стратегії для їх стабілізації у контексті інтегрованої економіки;		
2.3	оцінювати ефективності проведення грошово-кредитних операцій і розробка обґрунтованих управлінських рішень		
3	Комунікація:		
3.1	переконливе донесення до фахівців і нефахівців стратегічних цілей монетарної політики держави	практичне заняття, дискусія, аналітична	представлення презентацій, виконання

3.2	презентація основних заходів щодо стабілізації грошової системи в контексті сучасних умов.	робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.3	ведення діалогу щодо проведення грошово-кредитної політики в умовах інтеграційних процесів		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Розуміння особистої відповідальності за стратегічні рішення та рекомендації у сфері монетарної політики які можуть суттєво вплинути фінансову незалежність країни.	практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, виконання аналітично-розрахункових робіт, виконання вирішених конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Здатність приймати стратегічні та оперативні управлінські рішення щодо фінансової стійкості країни		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Гроші та кредит»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	Тематичні лекції, кейс-метод, мозковий штурм, дискусії	виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.	Практичне заняття із вирішення задач, мозковий штурм,	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 11	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.	Практичне заняття із вирішення задач, мозковий штурм,	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних і командних завдань, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.	Практичне заняття із вирішення задач, мозковий штурм,	Усне опитування, тестування, виконання аналітично-розрахункових робіт, індивідуальних завдань, контрольна (модульна) робота,

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Гроші та їх функціонування в сучасній економіці

Тема 1. СУТНІСТЬ ТА ФУНКЦІЇ ГРОШЕЙ

Раціоналістична та еволюційна концепції походження грошей. Поява грошей як об'єктивний наслідок розвитку товарного виробництва та обміну. Ринок держави у створенні грошей.

Гроші як загальний еквівалент і абсолютно ліквідний актив. Гроші як форма прояву суспільних відносин. Гроші як особливий товар, мінова й споживча вартість грошей як товару. Гроші як гроші й гроші як капітал. Зв'язок грошей з іншими економічними категоріями.

Натурально - речові форми грошей, причини та механізми їх еволюції від звичайних товарів першої необхідності до благородних металів. Причини й механізм демонетизації золота. Еволюція кредитних грошей від урядових (казначейських) зобов'язань до зобов'язань центрального банку. Різновиди сучасних кредитних грошей.

Специфічний характер вартості грошей. Вартість грошей і час. Ціна грошей як капіталу.

Функції грошей та їх еволюція. Функція міри вартості, її суть, сфера використання. Масштаб цін. Ціна як грошовий вираз вартості товарів. Функція засобу обігу, її суть, сфера використання. Функція засобу платежу, її суть, сфера використання. Вплив часу на функцію засобу нагромадження. Світові гроші. Еволюція золота як світових грошей. Передумови використання національних та колективних валют як світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.

Роль грошей у ринковій економіці. Гроші як інструмент регулювання економіки. Еволюція ролі грошей у ринковій економіці України.

Тема 2. ГРОШОВИЙ ОБІГ І ГРОШОВІ ПОТОКИ

Поняття грошового обігу як процесу руху грошей. Основні суб'єкти грошового обігу. Національний дохід і національний продукт як визначальні

параметри грошового обігу.

Поняття грошового потоку та критерії класифікації цих потоків. Характеристика основних грошових потоків.

Структура грошового обігу. Готівковий і безготівковий сектори грошового обігу. Сектор грошового обігу, фінансовий та кредитний сектори. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті України.

Маса грошей, що обслуговує грошовий обіг, її склад та фактори, які визначають її зміну. Базові гроші. Грошові агрегати. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають швидкість обігу, вплив її на масу та сталість грошей. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей.

Закон кількості грошей, необхідних для обігу, його суть. Механізм поповнення маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку.

Вторинна емісія депозитних грошей комерційних банків. Грошовий мультиплікатор.

Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг: банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки, їх суть та характеристика.

Тема 3. ГРОШОВИЙ РИНОК

Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі - продажу. Особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак - попиту, пропозиції, ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування. Суб'єкти грошового ринку.

Попит на гроші. Суть та форми попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.

Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів.

Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.

Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей.

Графічна модель грошового ринку, фактори, що визначають його рівновагу.

Topic 4. MONEY SYSTEMS

The essence of the monetary system, its purpose and place in the country's economic system. Elements of the monetary system. The main types of monetary systems, their evolution. Creation and development of the monetary system of Ukraine. State regulation of monetary circulation and the place of fiscal - budgetary and monetary - credit policy in it. Discussions on the merits of monetary and fiscal policy. Monetary - credit policy, its goals and tools.

Тема 5. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ

Інфляція: суть, форми вияву, причини та наслідки. Особливості інфляційного процесу в Україні. Державне регулювання інфляції. Антиінфляційні заходи уряду.

Особливості інфляції в Україні.

Грошові реформи як шлях оздоровлення та впорядкування грошового обігу, їх цілі, класифікація та призначення. Методи стабілізації національної валюти. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Тема 6. ВАЛЮТНИЙ РИНОК І ВАЛЮТНІ СИСТЕМИ

Загальна характеристика, функції та структура валютного ринку. Валютний ринок в Україні. Класифікація валюти. Порядок установлення та методологія обчислення валютного курсу. Конвертованість валюти. Режим валютного курсу в Україні.

Валютна політика. Валютне регулювання й валютний контроль. Валютні операції. Валютні ризики та методи валютного страхування.

Валютні системи, їх призначення, види та характеристика. Міжнародні валютні відносини.

Тема 7. КІЛЬКІСНА ТЕОРІЯ ГРОШЕЙ І СУЧАСНИЙ МОНЕТАРИЗМ

Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати. Номіналістичне трактування суті грошей. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей. «Трансакційний варіант» І. Фішера. «Кембриджська версія» кількісної теорії. Внесок Д. Кейнса в розвиток кількісної теорії грошей.

Сучасний монетаризм як альтернативний напрям кількісної теорії. Внесок М. Фрідмана в розробку монетарної політики на основі неокласичного варіанта кількісної теорії. Сучасні монетаристські теорії грошей. Сучасний синтез теорії грошей.

Грошово - кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій.

Змістовний модуль 2. Кредит. Кредитні відносини

Тема 8. КРЕДИТ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Необхідність кредиту. Загальні передумови формування кредитних відносин. Два методи перерозподілу коштів у процесі відтворення, відмінності між ними та сфери використання.

Суть кредиту. Еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва. Позичковий капітал та кредит.

Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту, переваги й недоліки кожної з них. Види кредиту, їх характеристика: кредитні відносини та інфляція. Поняття функцій кредиту та їх класифікація.

Стадії кредитного процесу. Кредитний договір як юридична основа кредитування. Структура кредитного договору. Зобов'язувальні, заборонні та

обмежувальні умови кредитного договору. Документація для отримання кредиту.

Види відсоткових ставок. Фактори формування відсоткової ставки, чинники впливу. Порядок нарахування простого та складного відсотків по кредиту. Сплата та стягнення відсотків.

Форми забезпечення повернення кредиту: застава рухомого і нерухомого майна, гарантії і поручительства третіх осіб, страхування ризику позики; уступка дебіторської заборгованості; штрафи, пеня.

Способи надання і погашення кредиту.

Тема 9. Кредитні системи

Поняття кредитної системи. Об'єктивні економічні умови формування кредитної системи. Основні етапи розвитку кредитної системи. Принципи побудови кредитної системи. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі.

Основні типи кредитних систем. Структура кредитної системи. Загальна характеристика основних структурних елементів кредитної системи.

Банківська система. Функції банківської системи. Основи організації банківської системи (принципи побудови, цілі, механізм функціонування).

Емісійні банки.

Парабанківська система.

КРЕДИТНІ системи окремих країн. Кредитна система ЄС. Становлення й розвиток кредитної системи України.

Тема 10. ЦЕНТРАЛЬНІ БАНКИ

Походження та розвиток центральних банків. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери, його призначення, статус та функції. Основні напрями діяльності центрального банку. Становлення та основні принципи функціонування НБУ. Система управління НБУ. Повноваження Ради та Правління НБУ.

Тема 11. КОМЕРЦІЙНІ БАНКИ

Поняття, призначення та класифікація комерційних банків. Походження та розвиток комерційних банків. Класифікація комерційних банків, їх функції. Характеристика банківських операцій.

Сутність та джерела формування кредитних ресурсів банку. Власні та залучені ресурси комерційного банку, їх склад. Чинники зміцнення ресурсної бази кредитування. Необхідність обов'язкового резервування.

Показники прибутковості банку. Економічні нормативи, які характеризують фінансову стійкість банку. Банківська маржа та її максимізація. Особливості становлення та розвитку комерційних банків в Україні.

Тема 12. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО - КРЕДИТНІ УСТАНОВИ ТА ФОРМИ ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З УКРАЇНОЮ

Утворення МВФ, його функції та програми співробітництва з Україною.
Організації, що входять до Групи Світового банку, їх співпраця з Україною.
Регіональні міжнародні кредитно - фінансові інститути та їх функції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Гроші та їх функціонування в сучасній економіці													
Тема 1. Сутність та функції грошей	6	2	2	-	-	2	11	2	1	-	-	8	
Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки	8	4	2	-	-	2	8	-	-	-	-	8	
Тема 3. Грошовий ринок	6	2	2	-	-	2	9	-	1	-	-	8	
Тема 4. MONEY SYSTEMS	8	4	2	-	-	2	8	-	-	-	-	8	
Тема 5. Інфляція і грошові реформи	6	2	2	-	-	2	12	2	-	-	-	10	
Тема 6. Валютний ринок і валютні системи	6	2	2	-	-	2	10	-	-	-	-	10	
Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм	6	2	2	-	-	2							
Разом за змістовим модулем 1	46	18	14	-	-	14	58	4	2	-	-	52	
Змістовий модуль 2. Кредит. Кредитні відносини													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 8. Кредит у ринковій економіці	18	4	4	-	-	10	13	2	1	-	-	10	
Тема 9. Кредитні системи	16	4	2	-	-	10	10	-	-	-	-	10	
Тема 10. Центральні банки	16	2	4	-	-	10	12	2	-	-	-	10	

Тема 11. Комерційні банки	14	2	2	-	-	10	13	-	-	-	-	13
Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною	10	2	2	-	-	6	16	2	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	74	14	14	-	-	46	62	4	2	-	-	56
Усього годин	120	32	28	-	-	60	120	8	4	-	-	108

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден на форма	Заоч на форма
1	<p>Тема 1. Сутність та функції грошей.</p> <p>1. <i>Механізм походження і необхідність грошей у товарному господарстві.</i></p> <p>2. <i>Суть грошей як загального еквівалента.</i></p> <p>3. <i>Форми грошей та їх еволюція.</i></p> <p>4. <i>Вартість грошей.</i></p> <p>5. <i>Функції грошей. Функція міри вартості. Ціна це грошове вираження вартості товару.</i></p> <p>6. <i>Функції засобів обігу і засобу платежу, їх суть і сфери використання.</i></p> <p>7. <i>Функція засобу нагромадження, її суть, сфера використання і впливу часу на неї.</i></p>	2	1

	<p>8. <i>Світові гроші. Взаємозв'язок функцій та вплив на них мін вартості грошей.</i></p> <p>9. <i>Роль грошей як інструменту регулювання економіки.</i></p>		
2	<p>Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки.</p> <p>1. <i>Суть та структура грошового обігу, основні суб'єкти та ринки, які він обслуговує.</i></p> <p>2. <i>Грошові потоки. Характеристика основних видів та механізмів балансування.</i></p> <p>3. <i>Характеристика грошового обігу.</i></p> <p>4. <i>Грошова маса. Базові гроші та грошові агрегати.</i></p> <p>5. <i>Швидкість обігу грошей та фактори, що її визначають. Розрахунок швидкості обігу.</i></p> <p>6. <i>Закон кількості грошей, необхідних для обігу.</i></p> <p>7. <i>Сталість грошей та механізм її забезпечення.</i></p> <p>8. <i>Характеристика грошового мультиплікатора.</i></p> <p>9. <i>Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг, їх характеристика.</i></p>	2	
3	<p>Тема 3. Грошовий ринок.</p> <p>1. <i>Суть грошового ринку, особливості прояву основних ринкових ознак.</i></p> <p>2. <i>Інституційна модель грошового ринку. Канали прямого і опосередкованого фінансування.</i></p> <p>3. <i>Суб'єкти грошового ринку. Банки і небанківські фінансово-кредитні структури як суб'єкти грошового ринку.</i></p> <p>4. <i>Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів.</i></p> <p>5. <i>Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку.</i></p> <p>6. <i>Попит на гроші, суть та форми прояву попиту на гроші.</i></p> <p>7. <i>Фактори, що визначають зміну попиту на гроші.</i></p> <p>8. <i>Пропозиція грошей, суть та механізм її формування.</i></p>	2	1
4	<p>Topic 4. Monetary systems.</p> <p>1. The essence of the monetary system, its purpose and elements.</p> <p>2. The main types of monetary systems, their evolution.</p> <p>3. Creation and development of the monetary system of Ukraine.</p> <p>Peculiarities of the process of introduction of national currency in Ukraine.</p> <p>4. The essence, main goals and subjects of implementation of monetary credit policy.</p> <p>5. Monetary policy mechanism. Fiscal-</p>	2	-

	<p>budgetary and monetary policy in the system</p> <p>state regulation of the market sphere.</p> <p>6. "Seniorage" and monetization of the budget deficit.</p>		
5	<p>Тема 5. Інфляція і грошові реформи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть інфляції, її причини, форми прояву та закономірності розвитку. 2. Соціально-економічні наслідки інфляції. 3. Особливості інфляційного процесу в Україні. 4. Антиінфляційна політика. 5. Поняття, цілі та види грошових реформ. 6. Особливості проведення грошової реформи в Україні. 	2	
6	<p>Тема 6. Валютний ринок і валютні системи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Валютні ресурси, порядок їх формування та використання. 2. Суб'єкти та об'єкти валютного ринку. Функції валютного ринку. 3. Класифікація валюти. Конвертованість валюти. Проблеми котирування національної валюти України та функціонування валютної біржі. 4. Види валютних резервів. Фактори, що впливають на валютний курс. 5. Типи валютних систем. 	2	
7	<p>Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні постулати класичної теорії грошей та їх еволюція. 2. Неокласичний варіант кількості теорії грошей: «транзакційний варіант» І.Фішера та «кембриджська версія». 3. Внесок Д. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Неминучість інфляційних наслідків у реалізації кейнсіанських концепцій. 4. Внесок М. Фрідмана в роботу монетарної політики на основі неокласичного варіанта кількісної теорії. 5. Грошово-кредитна політика України у світлі сучасних монетаристських теорій. 	2	
8	<p>Тема 8. Кредит у ринковій економіці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Походження кредиту, його суть. Функції і роль кредиту, його класифікація. 2. Функціональна характеристика і типи кредитних відносин. 3. Форми кредиту. 4. Система і принципи банківського кредитування. 5. Стадії кредитного процесу. 6. Кредитний договір як юридична основа кредитного процесу. 7. Відсоткова ставка та фактори її диференціації. 8. Порядок нарахування, сплати та стягнення відсотків. 9. Форми забезпечення кредиту. 	4	1
9	<p>Тема 9. Кредитні системи.</p>	2	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кредитної системи. 2. . Основні етапи розвитку кредитної системи. 3. Принципи побудови кредитної системи. 4. Роль та місце кредитної системи в сучасному економічному просторі. 5. Основні типи кредитних систем. Структура кредитної системи. 		
10	<p>Topic 10. Central banks.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The origin and necessity of central banks. 2. Status, functions, principles of functioning and monetary policy of the National Bank of Ukraine. 3. The management system of the NBU, its structural elements. 	4	
11	<p>Тема 11. Комерційні банки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Функції і типи комерційних банків.</i> 2. <i>Організаційна та функціональна структура комерційного банку.</i> 3. <i>Показники діяльності комерційних банків.</i> 4. <i>Сутність та джерела формування кредитних ресурсів банку.</i> 5. <i>Характеристика банківських операцій.</i> 	2	
12	<p>Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Утворення МВФ, його діяльність в Україні.</i> 2. <i>Роль організацій Світового банку у валютному регулюванні.</i> 3. <i>Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інститути.</i> 	2	1
	Разом	28	4

6.Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден на форма	Заоч на форма
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність і функції грошей.</p> <p>Об'єктивний характер необхідності грошей у товарному господарстві. Забезпечення сталості грошей. Переваги використання грошей як засобу обігу. Сфера використання грошей як засобу платежу в сучасних умовах. Сучасна ліквідність грошей. Генезис золота як міжнародного платіжного засобу, передумови впровадження в міжнародний економічний оборот національних валют. <i>Література: 2, 3, 4, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 31, 63</i></p>	2	8
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Грошовий оборот і грошові потоки.</p> <p>Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків у господарському обороті України. Порядок розрахунку швидкості обігу грошей. Суть закону кількості грошей, необхідної для обігу. Первинна і вторинна емісії банків. <i>Література: 1, 4, 10, 14, 22, 30, 33, 37, 40, 47, 49, 50</i></p>	2	8
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Грошовий ринок.</p> <p>Особливості вияву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції, ціни. Суть і форми попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Суть і механізм формування пропозиції грошей. Фактори, що визначають зміну пропозиції грошей. Рівновага на грошовому ринку. <i>Література: 14, 18, 33, 36, 37, 40, 47, 50, 60, 66, 67</i></p>	2	8
4	<p>Topic 4. Monetary systems.</p> <p>Monetary systems of bimetallism and monometallism, their characteristics.</p> <p>Problems of formation and development of the monetary system of Ukraine.</p> <p>Literature: 12, 25, 36, 56, 64, 80,</p>	2	8
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Інфляція та грошові реформи.</p> <p>Принципи та закономірності розвитку інфляції. Класифікація інфляції. Особливості інфляції в Україні. Недоліки і переваги реформ паралельного типу. <i>Література: 14, 56, 25, 80, 43</i></p>	2	10
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Валютний ринок і валютні системи</p> <p>Види валют, валютних ресурсів, конвертованості. Специфіка валютного ринку. Національні органи здійснення валютної</p>	2	10

	інтервенції. Етапи еволюційного розвитку світової валютної системи. <i>Література: 2, 6, 12, 25, 36, 56, 62</i>		
7	Тема 7. Кількісна теорія грошей і сучасний монетарнізм Причини виникнення нових теорій грошей. Відмінності суті класичної кількісної теорії, її неокласичного варіанта, значення дослідження Дж. Кейнса, монетаристів і неокейсіанців. Позитивні та слабкі місця кожного з напрямів. Значення необхідності державного регулювання грошово-кредитної системи та його можливі межі. <i>Література: 4, 10, 14, 22, 30, 33, 37, 40, 47, 49, 50</i>	2	
8	Тема 8. Кредит у ринковій економіці. Економічні передумови виникнення кредиту. Економічні межі кредитування. Кількісна та якісна характеристика відсотка за кредит. Теорії кредиту. Роль кредиту в умовах інфляції. <i>Література: 2, 9, 16, 25, 48, 59</i>	10	10
9	Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку. Суть та необхідність фінансового посередництва. Принципи побудови банківської системи. Позитив та негатив у розвитку банківської системи України. Суть та функції небанківських фінансово-кредитних установ. <i>Література: 18, 29, 43, 52, 76, 81</i>	10	10
10	Тема 10. Центральні банки. Призначення центральних банків. Функції центральних банків. Походження та розвиток центральних банків розвинутих країн світу. <i>Література: 1, 17, 23, 35, 81</i>	10	10
11	Тема 11. Комерційні банки. Порядок одержання ліцензії на утворення комерційного банку. Організаційна структура комерційного банку. Банківські операції. Традиційні та нетрадиційні банківські послуги. <i>Література: 22, 25, 33, 37, 43, 50, 80</i>	10	13
12	Тема 12. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною. Діяльність МВФ в Україні. Функції на цілі МВФ. Світовий банк. Діяльність міжнародних регіональних фінансово-кредитних установ. <i>Література: 11, 17, 25, 32, 56, 65, 78</i>	6	13
13	Разом	60	108

7. Індивідуальні завдання

7.1. Обов'язковий реферат з предмету

Під час вивчення дисципліни студентами денної форми навчання використовується особлива форма самостійного науково-дослідного завдання - обов'язковий реферат.

Обов'язковий реферат з предмету «Гроші та кредит» передбачає поглиблене вивчення актуальних питань фінансової науки стосовно обраної теми випускної роботи. Студенти опрацьовують основні нормативні акти, складають їх конспект, готують реферати, виступають з ними на семінарах, рецензують реферати інших студентів.

В середині навчального семестру викладач, що проводить практичні заняття в групі, видає кожному студенту завдання для індивідуальної самостійної роботи з установленим терміном виконання.

Приставаючи до виконання роботи, студент повинен підібрати і поглиблено вивчити відповідні нормативні акти України, спеціальну літературу, фактичний матеріал виробничої практики (базового підприємства чи організації). Після цього потрібно скласти робочий план реферату, який обов'язково включає розгляд логічно взаємопов'язаних 3 питань за темою реферату, основними з яких є розгляд методики фінансової діяльності, підвищення її ефективності та якості.

Реферат обов'язково починається із вступу, який повинен містити актуальність обраної теми дослідження, перелік авторів, які присвятили свої праці даній галузі фінансової науки. Розкриваючи зміст питань, згідно з планом реферату, слід навести проблеми, які існують в певній галузі фінансової науки, а також обґрунтувати напрямки їх вирішення. У кінці роботи необхідно скласти власні висновки щодо стану фінансової роботи, шляхів її вдосконалення, подати перелік використаної літератури (не менше 15 джерел, до яких дозволено включати також Інтернет - сайти ДПА, Мінфіну та інших установ). По змісту реферату обов'язково повинні бути посилання на джерела з приміткою номера сторінки, де взята цитата чи дані. Обсяг реферату - від 20 до 25 стандартних аркушів.

Виконана студентом робота повинна бути належно оформлена і здана викладачеві для перевірки в установлені графіком терміни. Виконані студентами після їх рецензування викладачем допускаються до захисту на семінарі, якщо вони відповідають установленим вимогам щодо змісту, структури, обсягу роботи, або ж повертаються студентам для усунення недоліків, після чого повторно рецензуються. Крім цього, при прийманні від студентів виконаної роботи проводиться співбесіда на предмет знання студентами основних положень нормативних актів, змісту роботи, обґрунтованості висновків. Викладач після попередньої позитивної оцінки реферату передає його для рецензування іншим 1-2 студентам. Рецензування

студентами проводиться письмово. Студенти виступають з рефератами на семінарах як доповідачі та як рецензенти.

У кінці семінару викладач узагальнює результати розгляду рефератів на семінарах доповідачів, так і рецензентів і дає їм оцінку як результат поточного контролю знань студентів. Студенти, які не виконали завдання із самостійної роботи або мають незадовільну оцінку, не допускаються до здачі заліку чи іспиту з дисципліни.

Реферат з предмету є наслідком самостійної роботи студента. Тому максимальна кількість балів за реферат - 7 балів (сумарна максимальна кількість балів, передбачених за самостійну роботу студента). В разі, якщо студент з якоїсь поважної причини не підготував реферат, то оцінювання його знань за результатами самостійної роботи за бажанням студента може здійснюватись шляхом усного опитування по всіх темах, запланованих на самостійне опрацювання.

Крім того, за бажанням студентів денної форми навчання, вони в індивідуальному порядку можуть писати та публікувати під керівництвом викладача, що проводить практичні заняття з дисципліни, наукові праці (тези та наукові статті на тему, обрану ним самостійно).

7.2 Контрольна робота для студентів заочної форми навчання

Студенти заочної форми навчання не допускаються до складання іспиту з дисципліни без написання та захисту контрольної роботи.

Під час занять протягом сесії, під час якої здійснюється начитка лекцій на екзаменаційну (як правило - наступну) сесію, викладач, що проводить лекційні заняття на потоці, видає кожному студентові завдання для виконання цієї форми індивідуальної самостійної роботи з установленням терміну виконання. Без написання контрольних робіт студент не допускається до складання іспиту з дисципліни.

Контрольна робота в обов'язковому порядку повинна містити три теоретичних питання, номери яких студент вибирає в списку питань на контрольну роботу, що наведений нижче та визначає відповідно до шифру його залікової книжки по таблиці, що наведена нижче (після списку зазначених питань).

При цьому контрольна робота може бути написана у звичайному учнівському зошиті або надрукована. У разі її друкування оформляється в обов'язковому порядку титульний листок до такої контрольної роботи

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» використовуються наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-

конференція);

- наочні – ілюстрація, демонстрація;
- практичні – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт;
- індуктивні – узагальнення матеріалу від часткового до загального;
- дедуктивні – деталізація матеріалу від загального до конкретного;
- репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу;
- творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури;
- навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних профільних завдань;
- інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо;
- бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний.

Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Проведення даного виду навчання здійснюється в межах норм положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва».

Матеріали курсу «Гроші та кредит» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=733>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку ви може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі дає 100 балів.

ДО ІСПИТУ ДОПУСКАЄТЬСЯ СТУДЕНТ, ЯКИЙ НАБРАВ НЕ МЕНШЕ 35 БАЛІВ!

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином (див. таблицю «Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни «Гроші та кредит»):

- відповідь на питання семінарського заняття оцінюється за

- стандартною шкалою, але лише у межах позитивних оцінок - «відмінно» - 2 бали; «добре» - 1,5 бала; «задовільно» - 1 бал;
- підготовка реферату (8-10 стр. рукописного тексту із зазначенням джерел інформації) - 1 бал;
  - розв'язання задачі - «відмінно» - 2 бали; «добре» - 1,5 бала; «задовільно» - 1 бал.

Відмінний розв'язок задачі означає правильну відповідь, правильне оформлення та можливість пояснити хід міркувань (алгоритм) в ході розв'язку; розв'язок задачі на оцінку «добре» означає незначні помилки при оформленні задачі, незначне відхилення від правильної відповіді (не $> \pm 10\%$), незначні помилки при поясненні алгоритму розв'язання задачі; розв'язок задачі на оцінку «задовільно» означає знання методики розв'язку задачі та незначне

відхилення від правильної відповіді (не $> \pm 10\%$)

10. КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» здійснюється відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Поточний - під час виконання практичних та індивідуальних завдань (описових робіт, розрахункових завдань, написання рефератів). Форму проведення поточного контролю визначає кафедра (опитування, тестування, розв'язання задач). Контроль засвоєння кожного модуля (модульний контроль) рекомендується проводити у вигляді тестового контролю знань із кожного змістовного модуля навчальної дисципліни. *Комплект тестів формується з кількох варіантів на один модуль. Кожний варіант містить тестові завдання, на кожне завдання — 4-5 відповідей; теоретичні запитання та практичне завдання.*

Підсумковий - включає екзамен. Кожен модуль оцінюють в умовних балах. Максимальна можлива кількість умовних балів за **навчальні заняття** студента становить 60% (коефіцієнт 0,6) і 40% (коефіцієнт 0,4) припадає на іспит від загальної кількості умовних балів. У межах поточного контролю 40% умовних балів припадає на навчальні заняття (коефіцієнт 0,24), 40% - на модульний контроль (коефіцієнт 0,24) та 20% - на виконання індивідуальних завдань (коефіцієнт 0,12).

Рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань та умінь студентів з навчальної дисципліни (доповідь на студентській конференції, здобуття призового місця на олімпіадах, виготовлення макетів тощо), надається до 10% від загальної кількості умовних балів з навчальної дисципліни.

10.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За результатами виконання завдань поточного і підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» виставляють оцінки.

Оцінка «Відмінно» (90 - 100 балів) ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою курсу, засвоїв основну та ознайомився із додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «Добре» (74 - 89 балів) ставиться, якщо студент цілком засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематично - теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у розрахунках під час розв'язання практичних завдань.

Оцінка «Задовільно» (60 - 73 балів) ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене запитання, допустився грубих помилок у розрахунках під час розв'язання практичного завдання.

Оцінка «Незадовільно» (0 - 59 балів) ставиться студентові, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки під час розв'язання практичних завдань. Для отримання позитивної оцінки студенту необхідно продовжувати освоєння програмного матеріалу навчальної дисципліни.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Словник основних термінів з курсу «Гроші та кредит» (для студентів економічних спеціальностей) / С.М. Колотуха, П.К. Бечко - Умань. -2005.-86 с.

2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Гроші та кредит» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Колотуха С.М., Власюк С.А. Умань: Редакційно-видавничий відділ УНУС. 2022. 139 с..

3. Методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни „Гроші та кредит” для здобувачів першого рівня вищої освіти(заочної форми навчання) спеціальностей: 051—« Економіка», 071— «Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076—«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» - Прокопчук О.Т.- Колотуха С.М.- Гузар Б. С.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ФОП Юрченко А.В., 2021. .68с.

4. Методичні вказівки щодо організації індивідуальної роботи з дисципліни „Гроші та кредит” для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей: 051—« Економіка», 071—«Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076—«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Колотуха С.М.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ФОП Юрченко А.В., 2021. .76с.

5. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи з дисципліни «ГРОШІ ТА КРЕДИТ» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей: 051—« Економіка», 071—«Облік і оподаткування», 075—« Маркетинг», 076—«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Прокопчук О.Т.- Колотуха С.М.- Гузар Б. С.- Мельник К. М.- Власюк С. А. - Пташник С.А. — Умань .: ВПЦ «Візаві», 2021. — 111с

6. Гроші та кредит. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та завдання для індивідуальної і самостійної роботи за модульною системою для студентів за напрямом підготовки 051-«Економіка», 071-«Облік і оподаткування», 075-«Маркетинг», 076-«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання./Прокопчук О.Т., Колотуха С.М., Гузар Б.С., Мельник К.М., Пташник С.А. –Умань. 2020.-120с.

12. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000р. №214.- <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999р.№ 679.- пйр:// гакоп.гао!а.џоу.иа/сџі-Ып/1алЎз/тап.сџі.
- 3.Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України від 7 вересня 1999 р. № 99 УК-Орієнтир. 2001. 25 квітня. С. 11—23.
- 4.Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : затв. пост. Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368.- <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
- 5.Бажан А.І. Грошово-кредитна політика. Банківська справа. 2002. № 1.
- 6.Банківські операції : підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; за ред. д-ра. екон. наук, проф. А.М. Мороза. 2-ге вид., виправл. і доповн. К. : КНЕУ, 2002. 476 с.
- 7.Банківсько-фінансово-правовий словник-довідник / авт. упоряд. Л.К. Воронова. К. : А. С. К., 1998. — 288 с.
- 8.Безклубий І. Поняття безготівкових розрахункових відносин Підприємництво, господарство і право. 2005. № 1. С. 19—21.
- 9.БечкоП.К., Колотуха С.М., Пташник С.А., Нагорна Ю.І.,Податкове стимулювання сільськогосподарських товаровиробників. Наукові горизонти, 2020. №6(91). с.60-67.
- 10.Бореславка О. Вальвація гривні: вплив на інфляційні процеси в Україні та рівень доларизації економіки. Вісн. НБУ. 2006. № 6. С. 20—24.
- 11.Бучко І.,Костак З.,Вовчак О. Гроші та кредит. Підручник. Гроші та кредит. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 424 с.
- 12.Васильченко З. Теорія і практика укладання строкових валютних контрактів. Банківська справа. 1998. № 1. С. 46.
- 13.Верич Ю.Л. Інфляція: оцінка й урахування впливу у процесі регулювання грошових доходів населення: монографія Донецьк : ДонНУЕТ, 2007. 161с.
- 14.Вожжов А.П. Трансформація грошового обігу та зміна парадигми стимулювання економічного зростання: історичний аспект і вимоги сучасності. Бізнес інформ. 2013. с 8-16
- 15.Гальчинський А.С. Основи економічної теорії. К. : Вища шк, 1995. — 471 с.
- 16.Гальчинський А.С. Стабілізація гривні: проблеми та перспективи Україна і світ сьогодні. 2002. № 18. С. 15.
- 17.Гальчинський А. Теорія грошей: навч.-метод, посіб. К. : Основи, 1998. 328 с.
- 18.Гриджук Д.М. Забезпечення кредитних зобов'язань у діяльності банків. К. : Істина, 2001. 253 с.
- 19.Гриньова В.М. Проблеми та перспективи структурної перебудови

фінансової системи України на шляху інтеграції у Європейський простір Фінанси України. 2006. № 1. С. 94—100.

20. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 191 с

21. Гроші та кредит: підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; за заг. ред. М.І. Савлука. К. : КНЕУ, 2011. 604 с.

22. Демківський А.В. Гроші та кредит : навч. посіб. К.: Дакор, 2005.- 528с.

23. Дзюблюк О.В. Гроші та кредит.-К.: Державний університет телекомунікацій. 2018. 342с.

23. Заблоцький М.Б. Валютний курс: виробничо-обмінні аспекти регулювання стабілізації Регіональна економіка. 2016. №1 (79). с. 130-137.

24. Іванов В.М. Гроші та кредит К. : МАУП, 1999. 230с.

25. Іващук Н.Л. Методологія оцінювання еластичних опціонів Регіональна економіка. 2007. № 1. С. 237—244.

26. Коваленко Д.І. Гроші та кредит. підручник.К.: Центр навчальної літератури. 2019.320с.

27. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика. . підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2019.-578с.

28. Колодізев О.М. Гроші та кредит : підручник. К.: Знання, 2010 615с.

29. Колотуха С.М. Все цікаве про гроші : Умань: видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (СПД Сочінський), 2009.-96с.

30. Колотуха С.М. Гроші та кредит : навч. посіб. К.: Знання, 2012. 495с.

31. Колотуха С.М., Мельник К. Розвиток інтернет-банкінгу в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Банківська справа. №2, 2019. с.77-86

32. Колотуха С.М., Переполка В.Ю. Сучасні риси кредитного механізму суб'єктів аграрного ринку. Актуальні питання сучасної економіки: матеріали ХІІ Всеукраїнської наукової конференції. 21 грудня 2020р. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2020. с.16-20.

33. Колотуха С., Смолій Л. Ідентифікація факторів впливу на стан банківського кредитування сільськогосподарських підприємств. Банківська справа №2(152), 2020. с.103-114.

34. Колотуха С.М. Фінансове забезпечення інвестицій підприємств АПК. Гармонізація фінансово-економічного середовища України в комунікативному просторі: монографія / Під. ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко.-Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2021. с.157-186.

35. Колотуха С., Гвоздей Н. Банківське кредитування як фактор економічної стабілізації аграрного сектору економіки. Банківська справа. №1-2. 2023. с.83-94

36. Лагутін В. Д. Гроші та грошовий обіг : навч. посіб. 4-те вид., переробл. і доповн. К. : Т-во "Знання", 2003. 101с.

37. Левченко Л.В. Гроші та кредит. К.: Центр навчальної літератури.2020. 224с.
38. Лозова О. Теоретичне осмислення сутності грошей і грошового обігу українськими вченими ХІХ - початку ХХ ст. Вісник КНТЕУ. 2012 с. 29-37
39. Маковкіна А.М. Напрями удосконалення валютного ринку України Вісник. 2005. Вин. 2 (3). С. 45—48.
40. Мельник К.М.,Колотуха С.М. Розвиток інтернет-банкінгу в Україні: проблеми,переваги та перспективи розвитку. Банківська справа.№2, 2019. с.77-78.
41. Мельник К.,Колотуха С. Фінансова стійкість банків як запорука стабільності банківської системи України Банківська справа.№1-2.2023.с.3-6
42. Мельник К.М.,Колотуха С.М.Депозитна діяльність банківських установ України: сучасний стан та перспективи розвитку. Банківська справа №2(154), 2021.-с.107-122
- 41.Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни "Гроші та кредит" / кол. авторів під кер. М.І. Мируна. К. :КНЕУ, 2002. 124 с.
42. Непочатенко О., Колотуха С., Мельник К. Стратегія розвитку банківського кредитування аграрних підприємств. Банківська справа, 2021. №1(153). с.37-49
- 43.Національний банк і грошово-кредитна політика : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Мороза та канд. екон. наук, доц. М.Ф. Пуховкіної. К. : КНЕУ, 1999. 368 с.
- 44.Нормативні акти України. — <http://www.nau.kiev.ua>
- 45.Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 15.12.04р. №637.
- 46.Положення про порядок проведення у Позабіржовій фондовій торгівлі системи аукціонів з продажу за грошові кошти пакетів акцій, що належать державі. Затверджене Наказом Фонду державного майна від 7.10.97 р. № 1096.
- 47.Про банки і банківську діяльність / Закон України Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. К., 1996.
- 48.Про грошову реформу в Україні / Указ Президента України Вісник НБУ. 1996. №5.
- 49.Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні / Закон України від 30.10.96 р. № 448/96-ВР.
- 51.Про заставу / Закон України від 02.10.92. № 2654 - XII.
- 52.Про кредитування / Положення НБУ від 28.09.95 №246. - К.: Козаки, 1996.
- 53.Про лізинг / Закон України від 16.12.97. - № 723/97 - ВР;

54. Про національний банк України / Закон України від 20.05.99р.
55. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні / Закон України від 05.04.01р..
56. Про цінні папери та фондовий ринок / Закон України від 23.02.06р. №3480-IV.
57. Прокопчук О., Колотуха С. Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України. Банківська справа №1(151), 2020.- с.26-41
58. Шевчук І.М. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навчально-методичний посібник Львів: Видавництво ЛКА, 2007. 176 с.
59. Щетинін А.І. Гроші та кредит : підручник— 2-ге вид., переробл. та доповн. К. : Центр навч. л-ри, 2019. 163 с.

Додаткова

60. Історія грошей і банківництва: навч. посібник / О.Д. Вовчак, З.Р. Костак. - Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 196 с
61. Колотуха С., Гвоздей Н. Банківське кредитування як фактор економічної стабілізації аграрного сектору економіки. Банківська справа. №1-2.2023. с.83-94.
62. Наумов А. Ф. Гроші та кредит : в Україні і міжнародній економіці (теорія, практика) : навчальний посібник. Миколаїв, 2013. 295 с.
63. П'ятак Т. В. Гроші і кредит: навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц.— Х. : Видавець Іванченко І. С., 2016. — 182 с. USD: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/24601/3/Piatak_Hroshi_i_kredyt_2016.pdf
64. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України : аналіт. доп. / [Шемаєва Л. Г., Жаліло Я. А., Юрків Н. Я. та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліла. Київ: НІСД, 2022. 104 с.
65. Пуховкіна М. Ф. Центральний банк та грошово-кредитна політика : навчально-методичний посібник К. : КНЕУ, 2010. 312 с.
66. Руденко Л. В. Розрахункові та кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності підприємства : підручник К. : Лібра, 2002. 302 с.
67. Сазонець І. Л. Міжнародна інвестиційна діяльність : навч. посіб. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2002. 178 с.
68. Семко Т. В. Гроші та кредит у схемах і таблицях : навчальний посібник. —К. : ЦУЛ, 2008. 158 с.
69. Сисоєва Л. Ю. Гроші і кредит: у схемах і таблицях : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2015. 245 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

72. Матеріали Національного банку України: <http://www.bank.gov.ua>.
73. Матеріали Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
74. Матеріали Міжнародного валютного фонду: <http://www.imf.org>.
75. Матеріали Світового банку: <http://www.worldbank.org>. 49
76. Матеріали Банку міжнародних розрахунків: <http://www.bis.org>.
77. Матеріали Європейського банку реконструкції та розвитку: <http://www.ebrd.org>.
78. Матеріали Європейського центрального банку: <https://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>.
79. Матеріали Федеральної резервної системи США: <https://www.federalreserve.gov/>.
80. Матеріали Незалежної асоціації банків України: <https://nabu.ua/>.
81. Матеріали фінансового порталу Finance.ua: <https://finance.ua/>.
82. Фінансовий портал Fin.Org.UA: <http://www.fin.org.ua/>.
83. Фінансовий портал Мінфін: <https://minfin.com.ua/ua/>.
84. Україна фінансова: Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку: <http://www.ufin.com.ua/>.
85. Maanimo - фінансово-інформаційний портал <https://maanimo.com/>.
86. Фінансовий портал – Територія фінансів: <http://www.finances.kiev.ua/tag/deng>

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Гроші та кредит» або окремого її елемента відбувається відповідно до [Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті](https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x) (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Гроші та кредит», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам

настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15.Зміни в робочій програмі на 2024-2025 н.р.

Зміни,внесені до робочої програми на 2024-2025н.р. охоплюють:

1 Внесення коригувань у розподіл балів,що їх отримують студенти під час вивчення дисципліни.

2 Уточнення кількості аудиторних годин,передбачених змінами,внесеними до навчального плану.

3 Оновлення списку рекомендованої літератури

